ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 7.5.2018
SWD(2018) 158 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ – ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΝΟΨΗΣ

που συνοδεύει το έγγραφο

για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων (85/374/ΕΟΚ)

{COM(2018) 246 final} - {SWD(2018) 157 final}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οδηγία 85/374/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων (η «οδηγία») έχει ως στόχο τη διασφάλιση της προστασίας της υγείας και περιουσίας των καταναλωτών, της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και του ανόθευτου ανταγωνισμού μεταξύ των παραγόντων της αγοράς στην ενιαία αγορά.

Η Επιτροπή δρομολόγησε αξιολόγηση προκειμένου να κρίνει αν η οδηγία εκπληρώνει τους στόχους της και είναι κατάλληλη για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται ενόψει των νέων τεχνολογικών εξελίξεων, όπως το διαδίκτυο των πραγμάτων ή τα αυτόνομα συστήματα. Στο πλαίσιο της εν λόγω αξιολόγησης πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Η στρατηγική της διαβούλευσης είχε ως στόχο τη συλλογή πληροφοριών από τα ενδιαφερόμενα μέρη ώστε να τροφοδοτηθεί η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, συνάφειας, συνοχής και προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ.

Στα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη περιλαμβάνονται παραγωγοί, εισαγωγείς, προμηθευτές και οι κλαδικές ενώσεις τους, καταναλωτές και οργανώσεις καταναλωτών, ασφαλιστές και ομοσπονδίες ασφαλιστών, τεχνικοί εμπειρογνώμονες και δημόσιες αρχές και η κοινωνία των πολιτών (π.χ. ομάδες προβληματισμού, εμπειρογνώμονες, νομικές εταιρείες / νομικοί εμπειρογνώμονες).

Στο παρόν έγγραφο παρουσιάζεται μια επισκόπηση των ενεργειών διαβούλευσης, καθώς και των αποτελεσμάτων τους.

3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Συνολικά, στη διαβούλευση συμμετείχαν **657 ενδιαφερόμενα μέρη** από όλα τα κράτη μέλη (εκτός της Λετονίας, της Πορτογαλίας και της Σλοβενίας) και όλες τις ομάδες-στόχους (εκτός των τεχνικών εμπειρογνωμόνων).

3.1. Δημόσια διαβούλευση

Δρομολογήθηκε **ανοικτή δημόσια διαβούλευση** (10 Ιανουαρίου – 26 Απριλίου 2017) σε 23 γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αποτελούταν από τρία διαδικτυακά ερωτηματολόγια που απευθύνονταν σε παραγωγούς, καταναλωτές, δημόσιες αρχές και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών.

Στα ερωτηματολόγια απάντησαν 113 ενδιαφερόμενα μέρη (40 παραγωγοί, 48 καταναλωτές και 23 δημόσιες αρχές / εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών) από 16 κράτη μέλη[1]. 14 έγγραφα θέσης αποτέλεσαν αντικείμενο ανταλλαγής μεταξύ καταναλωτών (1), ενώσεων επιχειρήσεων (9) και δημόσιων αρχών / εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών (4).

[1] Όλα εκτός των DK, EST, EL, HR, CY, LV, LU, HU, PL, PT, SI και SE.

3.2. Έρευνες

Διενεργήθηκε **στοχευμένη έρευνα** (3 Απριλίου – 20 Μαΐου 2017) μέσω πέντε ερωτηματολογίων στην αγγλική γλώσσα που απευθύνονταν σε:

- παραγωγούς και προμηθευτές και σχετικές κλαδικές ενώσεις (4 απαντήσεις)·
- ενώσεις καταναλωτών (11)·
- ασφαλιστές και σχετικές ενώσεις (0)·
- δημόσιες αρχές και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών (11)·
- τεχνικούς εμπειρογνώμονες που δραστηριοποιούνται σε δικαστήρια (0).

Οι απαντήσεις προέρχονταν από 14 κράτη μέλη[2].

Διενεργήθηκε **έρευνα για τηλεφωνικές συνεντεύξεις με τη βοήθεια υπολογιστή (CATI)** (29 Μαΐου – 14 Ιουνίου 2017) που κάλυπτε 11 κράτη μέλη[3] και απευθυνόταν σε παραγωγούς, εισαγωγείς και προμηθευτές. Συμμετείχαν 457 παραγωγοί[4].

Πραγματοποιήθηκαν 61 **συνεντεύξεις** (3 Μαΐου – τέλη Ιουλίου 2017) με ενδιαφερόμενα μέρη που διέθεταν εμπειρία σχετικά με την οδηγία (17 παραγωγοί, 11 καταναλωτές, 9 ασφαλιστές, 24 δημόσιες αρχές και εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών)[5].

Στις στοχευμένες έρευνες παρατηρήθηκαν ορισμένοι περιορισμοί:

- Χαμηλό επίπεδο συμμετοχής στη στοχευμένη έρευνα: υπήρξε επικοινωνία με πάνω από 400 ενδιαφερόμενα μέρη, ωστόσο συμμετείχαν μόνο 26.
- Δεν συμμετείχε κανένας εκπρόσωπος από τους τεχνικούς εμπειρογνώμονες.

3.3. Διάσκεψη για την αξιολόγηση της οδηγίας για την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πραγματοποίησε διάσκεψη για την αξιολόγηση της οδηγίας για την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων[6] στις Βρυξέλλες στις 20 Οκτωβρίου 2017, η οποία απευθυνόταν σε εκπροσώπους των κρατών μελών και διάφορες κατηγορίες ενδιαφερόμενων μερών και είχε ως στόχο την ανταλλαγή απόψεων αναφορικά με τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της εξωτερικής μελέτης για την αξιολόγηση.

4. ΚΥΡΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Αρκετά ενδιαφερόμενα μέρη διέθεταν εμπειρία όσον αφορά την οδηγία. Η πλειονότητα των επιχειρήσεων αντιμετώπισαν περιπτώσεις αγωγών που ασκήθηκαν από ζημιωθέντες και πλήρωσαν για την ασφάλιση· οι ενώσεις καταναλωτών ήταν εξοικειωμένες με αγωγές από ζημιωθέντες· οι ασφαλιστές παρείχαν συγκεκριμένα ασφαλιστήρια συμβόλαια και κατέβαλαν αποζημιώσεις· οι δημόσιες αρχές και οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών αντιμετώπισαν τις ανάγκες συγκεκριμένων κατηγοριών ενδιαφερόμενων μερών, προσέφυγαν στη δικαιοσύνη ή διενήργησαν έρευνα σχετικά με την οδηγία.

---

2 BE, BG, DK, EL, ES, FR, IT, LT, LU, MT, NL, SI, FI και UK.
3 CZ, DE, ES, FR, IT, LT, NL, AT, PL, SE και UK.
4 Από τα κράτη μέλη CZ, DE, ES, FR, IT, LT, NL, AT, PL, SE και UK.
5 Από τα κράτη μέλη BE, DK, DE, EST, ES, FR, HR, IT, CY, LU, HU, MT, NL, FI και UK.
6 Βλ. τα πρακτικά της διάσκεψης για την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/docsroom/documents/26661.

4.1 Αποτελεσματικότητα

Η διαβούλευση είχε ως στόχο την κατανόηση αφενός του κατά πόσο και αφετέρου του βαθμού στον οποίο επιτεύχθηκαν μέχρι στιγμής οι στόχοι της οδηγίας όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, του ανόθευτου ανταγωνισμού και της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ.

Η πλειονότητα των ενδιαφερόμενων μερών γνωρίζουν την οδηγία. Για την πλειονότητα των δημόσιων αρχών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, η οδηγία είναι αποτελεσματική, καθώς οι καταναλωτές επωφελούνται από την αντικειμενική ευθύνη των παραγωγών, και τα συμφέροντα των καταναλωτών και των παραγωγών είναι αρκετά ισορροπημένα. Για αυτούς τους λόγους, πιστεύουν επίσης ότι το καθεστώς αντικειμενικής ευθύνης πρέπει να διατηρηθεί.

Οι περισσότεροι παραγωγοί κρίνουν ότι η οδηγία είναι αποτελεσματική, καθώς δημιουργεί ισότιμους όρους ανταγωνισμού στην Ευρώπη με τη θέσπιση κοινών κανόνων περί ευθύνης σε όλα τα κράτη μέλη και εξισορροπεί τα συμφέροντα των καταναλωτών και των παραγωγών με τη θέσπιση σαφών κανόνων ανεξάρτητα από τον τύπο προϊόντος.

Τέλος, για τους ασφαλιστές, η οδηγία είναι αποτελεσματική συνολικά, καθώς εξισορροπεί τα συμφέροντα των καταναλωτών και των παραγωγών.

Εντούτοις, για την πλειονότητα των ενώσεων καταναλωτών, η οδηγία δεν είναι πλήρως αποτελεσματική, καθώς προστατεύει τα συμφέροντα των παραγωγών σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με τα συμφέροντα των καταναλωτών.

Πιο συγκεκριμένα, ορισμένες διατάξεις της οδηγίας κρίνονται ως πιο αποτελεσματικές σε σχέση με άλλες:

- ***Προϊόντα, όχι υπηρεσίες***

Για ορισμένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη (τόσο παραγωγούς όσο και καταναλωτές), η διάκριση μεταξύ προϊόντων και υπηρεσιών δεν είναι πλέον σαφής και η οδηγία θα πρέπει επίσης να καλύπτει τις ζημίες που προκαλούνται από υπηρεσίες· άλλοι παραγωγοί πιστεύουν ότι η οδηγία δεν θα πρέπει να καλύπτει τις εν λόγω ζημίες.

Σύμφωνα με πάνω από το ήμισυ των δημόσιων αρχών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών που συμμετείχαν στη διαβούλευση, η διάκριση μεταξύ προϊόντων και υπηρεσιών δεν είναι επαρκής και το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας θα πρέπει να επεκταθεί στις υπηρεσίες.

Η συντριπτική πλειονότητα των καταναλωτών και των ενώσεών τους υπογραμμίζουν ότι μπορεί να είναι δύσκολο να γίνει διάκριση μεταξύ προϊόντος και υπηρεσίας, καθώς συχνά αυτά ομαδοποιούνται, και τάσσονται υπέρ ενός καθεστώτος που καλύπτει τόσο τα προϊόντα όσο και τις υπηρεσίες.

Αντίθετα, για περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις, η διάκριση μεταξύ προϊόντων και υπηρεσιών είναι επαρκής και δεν είναι αναγκαία η επέκταση της οδηγίας ώστε να καλύπτονται οι υπηρεσίες.

- ***Τι ισχύει για τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις;***

Η εφαρμογή της οδηγίας σε νέες τεχνολογικές εξελίξεις δεν είναι ξεκάθαρη.

Η αναπληροφόρηση από τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις παρουσιάζει αρκετές αποκλίσεις: για ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη (συμπεριλαμβανομένων

πολλών παραγωγών, ορισμένων καταναλωτών, ασφαλιστών και δημόσιων αρχών / εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών) δεν είναι αναγκαία η επικαιροποίηση της οδηγίας ενόψει νέων τεχνολογικών εξελίξεων. Άλλα ενδιαφερόμενα μέρη από όλες τις κατηγορίες που συμμετείχαν στη διαβούλευση αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εφαρμογή της οδηγίας στα εν λόγω στοιχεία, λόγω του άυλου χαρακτήρα τους και της αυξανόμενης πολυπλοκότητάς τους.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με σχεδόν το ήμισυ των δημόσιων αρχών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών και σχεδόν το σύνολο των καταναλωτών, το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας θα πρέπει να διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνονται οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις και να εξισορροπούνται η ασφάλεια των καταναλωτών και η καινοτομία, καθώς θεωρούν ότι η διάκριση μεταξύ προϊόντων και υπηρεσιών και η έννοια του «ελαττώματος» δεν είναι επαρκείς για τις εν λόγω εξελίξεις.

Οι πλειονότητα των επιχειρήσεων θεωρούν ότι οι εφαρμογές, το μη ενσωματωμένο λογισμικό και οι συνιστώσες του διαδικτύου των πραγμάτων είναι «προϊόντα» σύμφωνα με την οδηγία, ενώ έχουν αποκλίνουσες απόψεις όσον αφορά το αν η ευθύνη επιμερίζεται επαρκώς μεταξύ των διαφόρων παραγόντων. Επιπλέον, για αυτές τις επιχειρήσεις, το ελάττωμα ορίζεται επαρκώς ως οι ζημίες που προκαλούνται από εξελιγμένο ρομπότ ή αυτόνομο σύστημα.

Σύμφωνα με μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων, οι απαλλαγές δυνάμει της οδηγίας είναι επαρκείς για νέες τεχνολογικές εξελίξεις και η οδηγία εφαρμόζεται ήδη σε αυτές· οι εν λόγω επιχειρήσεις θεωρούν ότι η οδηγία είναι κατάλληλη για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται και ουδέτερη όσον αφορά τις διάφορες τεχνολογίες.

Ομοίως, για τη μεγάλη πλειονότητα των ενώσεων ασφαλιστών δεν είναι αναγκαία η προσαρμογή της οδηγίας στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις.

- ***Βάρος της απόδειξης***

Σύμφωνα με τη μεγάλη πλειονότητα των δημόσιων αρχών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, η απόδειξη του ελαττώματος και της συνάφειας μεταξύ του ελαττώματος και της ζημίας είναι επαχθής για τους καταναλωτές.

Σχεδόν το σύνολο των ενώσεων καταναλωτών πιστεύουν ότι το εν λόγω βάρος είναι το συνηθέστερο εμπόδιο για τη λήψη αποζημίωσης, ιδίως όσον αφορά τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις και την αυξανόμενη πολυπλοκότητα των προϊόντων.

Ωστόσο, μόνο ελάχιστοι ασφαλιστές θεωρούν ότι το βάρος της απόδειξης είναι επαχθές στην πράξη.

Οι περισσότερες επιχειρήσεις πιστεύουν ότι η κατάργηση του εν λόγω βάρους θα είχε δυσμενείς συνέπειες: πράγματι, το βάρος της απόδειξης για τον ζημιωθέντα είναι ουσιαστικής σημασίας ως βάση της αγωγής· η κατάργησή του θα έθιγε τον δίκαιο χαρακτήρα της οδηγίας.

- ***Ζημίες σε περιουσιακά στοιχεία***

Σύμφωνα με μια μικρή πλειονότητα δημόσιων αρχών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, το εκπιπτόμενο ποσό των 500 EUR θα πρέπει να καταργηθεί ώστε να επιτρέπεται η παροχή αποζημίωσης για μικρότερες ζημίες. Επίσης, η πλειονότητα των ενώσεων καταναλωτών θα μείωνε το εκπιπτόμενο ποσό, καθώς η τιμή πολλών προϊόντων έχει μειωθεί με την πάροδο των ετών.

Ενώ οι περισσότερες επιχειρήσεις δεν τάσσονται υπέρ τροποποίησης του εκπιπτόμενου ποσού, ένα σημαντικό ποσοστό μικρών επιχειρήσεων (24 %) τάσσονται υπέρ της μείωσης του εκπιπτόμενου ποσού.

Σύμφωνα με την πλειονότητα των ενδιαφερόμενων μερών, με εξαίρεση τους ασφαλιστές, είναι δύσκολο να εφαρμοστεί ο όρος ότι το περιουσιακό στοιχείο είναι από εκείνα που συνήθως προορίζονται για ιδιωτική χρήση ή κατανάλωση και χρησιμοποιήθηκε από τον ζημιωθέντα, κυρίως, για ιδιωτική χρήση ή κατανάλωση· πιστεύουν ότι θα πρέπει να καταργηθεί.

Σύμφωνα με το ήμισυ των δημόσιων αρχών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, η εν λόγω διάταξη θα πρέπει να καταργηθεί, καθώς καθίσταται ολοένα και πιο δύσκολο να γίνεται διάκριση πότε ένα περιουσιακό στοιχείο προορίζεται για επαγγελματική ή ιδιωτική χρήση.

Οι περισσότερες επιχειρήσεις (63 %) και πάνω από το ήμισυ των ενώσεων καταναλωτών θεωρούν ότι η διάκριση μεταξύ ιδιωτικής και επαγγελματικής χρήσης είναι ανεπαρκής, καθώς τα προϊόντα μπορεί να προορίζονται για αμφότερες τις χρήσεις και η κατάργηση της εν λόγω διάκρισης δεν θα προκαλέσει προβλήματα.

Σχεδόν το σύνολο των ενώσεων ασφαλιστών θεωρούν ότι η διάκριση μεταξύ ιδιωτικής και επαγγελματικής χρήσης των προϊόντων είναι αρκούντως σαφής και δεν υπάρχει ανάγκη για αλλαγές.

Στη διάσκεψη για την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων δόθηκε η ευκαιρία για περαιτέρω επεξεργασία των απόψεων που συγκεντρώθηκαν μέσω της χρήσης άλλων εργαλείων διαβούλευσης. Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της οδηγίας, η πλειονότητα των κατασκευαστών και των ασφαλιστών θεωρούν ότι η οδηγία εκπληρώνει τους στόχους της και ότι είναι μελλοντικά βιώσιμη όσον αφορά τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις. Κατά την άποψή τους, θα ήταν πρόωρο να πραγματοποιηθεί αναθεώρηση σε αυτό το στάδιο. Εντούτοις, οι καταναλωτές τάχθηκαν υπέρ αναθεώρησης της οδηγίας με στόχο τη διευκόλυνση της αποζημίωσης του ζημιωθέντος.

4.2 Αποδοτικότητα

Η διαβούλευση επικεντρώθηκε στην ισορροπία του κόστους που βαραίνει τους παραγωγούς για την κάλυψη της αντικειμενικής ευθύνης και των βαρών που επωμίζεται ο ζημιωθείς για να λάβει αποζημίωση, καθώς και σε πτυχές που την καθιστούν περισσότερο ή λιγότερο αποδοτική όσον αφορά τη διασφάλιση της αντικειμενικής ευθύνης του παραγωγού.

Από τη στοχευμένη έρευνα αναμένονταν δεδομένα για το κόστος και τα οφέλη: ωστόσο, το χαμηλό ποσοστό ανταπόκρισης έθεσε εμπόδια στην ορθή ποσοτικοποίηση. Τα δεδομένα που ανακτήθηκαν από άλλες ενέργειες διαβούλευσης επέτρεψαν τη διενέργεια μόνο ποιοτικής ανάλυσης.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις, το κόστος και τα οφέλη που απορρέουν από την οδηγία είναι καλά ισορροπημένα.

Ωστόσο, πάνω από τα δύο τρίτα των ενώσεων καταναλωτών θεωρούν ότι το κόστος είναι υψηλότερο για τους καταναλωτές: η απόδειξη του ελαττώματος και της συνάφειάς του με τη ζημία είναι επαχθής λόγω της αυξανόμενης πολυπλοκότητας των προϊόντων. Σύμφωνα με το ήμισυ σχεδόν των ασφαλιστών, η εφαρμογή της αρχής του βάρους της απόδειξης στην πράξη μπορεί να είναι δυσχερής.

Σύμφωνα με μια τρίτη άποψη, τα δύο τρίτα των δημόσιων αρχών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών πιστεύουν ότι παρόλο που το κόστος που σχετίζεται με την οδηγία είναι αποδεκτό για τα παραδοσιακά προϊόντα, οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις θα μπορούσαν να συνεπάγονται νέο κόστος για τους παραγωγούς προκειμένου να συμμορφώνονται με αυτήν.

4.3 Συνοχή

Η διαβούλευση επικεντρώθηκε επίσης σε ζητήματα που αφορούν τη συνοχή, τη συμπληρωματικότητα και τη συνέπεια μεταξύ της οδηγίας και άλλων δράσεων της Ένωσης, ιδίως δε της νομοθεσίας για την ασφάλεια των προϊόντων και της προστασίας των καταναλωτών.

Η διάσκεψη για την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων αποτέλεσε αφορμή ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να επιβεβαιώσουν ότι η οδηγία κρίνεται ότι παρουσιάζει συνοχή και συνέπεια με τη νομοθεσία της ΕΕ για την ασφάλεια των προϊόντων, καθώς και με τους κανόνες σχετικά με την προστασία των καταναλωτών. Υπενθυμίστηκε ότι τα προϊόντα που διατίθενται στην ευρωπαϊκή αγορά πρέπει να συμμορφώνονται με τη νομοθεσία της ΕΕ για την ασφάλεια. Σε περίπτωση πρόκλησης ζημιών λόγω ελαττώματος του προϊόντος, οι καταναλωτές μπορούν να ασκήσουν αγωγή κατά του παραγωγού στο πλαίσιο της οδηγίας (εξωσυμβατική ευθύνη), αλλά και κατά του πωλητή σύμφωνα με τους κανόνες περί συμβατικής ευθύνης.

4.4 Συνάφεια

Οι ενέργειες διαβούλευσης είχαν ως στόχο την κατανόηση του κατά πόσο οι αρχικές ανάγκες εξακολουθούν να αντιστοιχούν στις τρέχουσες ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των αναγκών που προκύπτουν από τα καινοτόμα προϊόντα. Επίσης, είχαν ως στόχο τη διερεύνηση του κατά πόσο οι ορισμοί για το προϊόν, τον παραγωγό, το ελάττωμα και τη ζημία ή τις απαλλαγές σύμφωνα με την οδηγία είναι επαρκείς όσον αφορά τις τεχνολογικές και επιστημονικές εξελίξεις.

Τα αποτελέσματα είναι σε αρκετό βαθμό κατακερματισμένα: σύμφωνα με την πλειονότητα των ενδιαφερόμενων μερών, υπάρχει ανάγκη επικαιροποίησης της οδηγίας ενόψει των νέων τεχνολογικών εξελίξεων, παρότι δεν αντιμετώπισαν ζητήματα κατά την εφαρμογή της οδηγίας.

Συνολικά, η πλειονότητα των δημόσιων αρχών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών θεωρούν ότι η οδηγία είναι μελλοντικά βιώσιμη και η εναρμόνιση που επέφερε σε επίπεδο ΕΕ επιβεβαιώνει την τρέχουσα συνάφειά της· ωστόσο, προτείνουν την αναθεώρηση της οδηγίας όσον αφορά τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις. Σύμφωνα με τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων, η οδηγία είναι μελλοντικά βιώσιμη και παρουσιάζει συνάφεια λόγω της εναρμόνισης που επέφερε.

Σύμφωνα με τη συντριπτική πλειονότητα των ενώσεων καταναλωτών, η οδηγία εναρμόνισε τους κανόνες περί ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων. Εντούτοις, τάσσονται υπέρ αναθεώρησης της οδηγίας, όπως και οι δημόσιες αρχές και οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις, λόγω του χαμηλού βαθμού συνάφειας της οδηγίας ενόψει των νέων αναγκών και της περιορισμένης δυνατότητας εφαρμογής των εννοιών της οδηγίας στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις.

4.5 Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ

Η διαβούλευση είχε ως στόχο τη συλλογή αναπληροφόρησης σχετικά με το κατά πόσο η αντικειμενική ευθύνη εξακολουθεί να απαιτεί ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ. Επιπλέον, η διαβούλευση εστίασε στην κατανόηση των πιθανότερων συνεπειών σε περίπτωση περιορισμού του πεδίου εφαρμογής ή κατάργησης της οδηγίας ή επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της.

Συνολικά, το σύνολο των ενδιαφερόμενων μερών αναγνωρίζουν την προστιθέμενη αξία για την ΕΕ που παρέχει η οδηγία και κανένα ενδιαφερόμενο μέρος δεν πρότεινε την κατάργησή της.

Η πλειονότητα των επιχειρήσεων συμφωνούν ότι οι επιτευχθέντες ισότιμοι όροι ανταγωνισμού δεν θα ήταν δυνατοί με μεμονωμένη δράση σε επίπεδο κρατών μελών. Επιπλέον, σύμφωνα με το σύνολο των ενώσεων καταναλωτών, η επιτευχθείσα προστασία των καταναλωτών δεν θα ήταν εφικτή μόνο με τη δράση σε εθνικό επίπεδο.

Η συντριπτική πλειονότητα των δημόσιων αρχών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών κρίνουν ότι η οδηγία παρείχε προστιθέμενη αξία για το νομικό πλαίσιο και τις πολιτικές της ΕΕ.

Στο πλαίσιο της διάσκεψης για την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων επιβεβαιώθηκαν οι θέσεις που υπερασπίζονται οι διάφορες κατηγορίες ενδιαφερόμενων μερών. Επίσης, πολλοί συμμετέχοντες τόνισαν: i) τη συνάφεια μεταξύ ασφάλειας των προϊόντων και κανόνων περί ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων, ii) τη δυσχέρεια για τους ζημιωθέντες από ανεπιθύμητες ενέργειες φαρμακευτικών προϊόντων να αποδείξουν το ελάττωμα και την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ ελαττώματος και ζημίας προκειμένου να λάβουν αποζημίωση, iii) την έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις, και iv) την ανάγκη διατήρησης μιας δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των συμφερόντων των μερών.

5. ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι ενέργειες διαβούλευσης παρείχαν τη δυνατότητα συγκέντρωσης ευρέος φάσματος απόψεων σχετικά με την οδηγία αναφορικά με τις πτυχές που λειτούργησαν καλά και τις πτυχές που δεν λειτούργησαν τόσο καλά μέχρι στιγμής, καθώς και αναφορικά με τις προσδοκίες για το μέλλον.

Συνολικά, η οδηγία θεωρήθηκε από τους εκπροσώπους των δημόσιων αρχών, της κοινωνίας των πολιτών, των επιχειρήσεων και των ασφαλιστών ότι είναι σε γενικές γραμμές **αποτελεσματική** ως προς την επίτευξη των στόχων της, ωστόσο οι οργανώσεις καταναλωτών ήταν πιο επικριτικές ιδιαίτερα όσον αφορά τα εμπόδια για τη λήψη αποζημίωσης που σχετίζονται ιδίως με την αυξανόμενη πολυπλοκότητα της εφαρμογής του βάρους της απόδειξης, τη δυσχερέστερη οριοθέτηση των προϊόντων και των υπηρεσιών, καθώς και το εκπιπτόμενο ποσό των 500 EUR για υλικές ζημίες.

Οι περισσότερες κατηγορίες ενδιαφερόμενων μερών αναγνώρισαν την **αποδοτικότητα** της οδηγίας. Πιο συγκεκριμένα, όλες οι κατηγορίες, με εξαίρεση τις ενώσεις καταναλωτών, πιστεύουν ότι το κόστος και τα οφέλη που απορρέουν από την οδηγία για τους καταναλωτές και τους παραγωγούς είναι ισορροπημένα.

Η οδηγία θεωρείται ότι παρουσιάζει **συνοχή** με τη νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των καταναλωτών, **συνάφεια και μελλοντική βιωσιμότητα**. Εντούτοις, εκπρόσωποι δημόσιων αρχών, της κοινωνίας των πολιτών και ενώσεων καταναλωτών συμφωνούν ότι υπάρχουν ζητήματα που δεν καλύπτονται επαρκώς από την οδηγία όσον αφορά τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις, ενώ οι επιχειρήσεις είναι πιο επιφυλακτικές όσον αφορά το ενδεχόμενο τροποποίησης της οδηγίας.

Υπήρξε ευρεία συναίνεση μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με το ότι η οδηγία παρέχει **προστιθέμενη αξία για την ΕΕ**.

Στο πλαίσιο της διάσκεψης για την αξιολόγηση της οδηγίας για την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων δόθηκε η ευκαιρία να επιβεβαιωθεί η ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση της μελλοντικής πορείας της οδηγίας προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου, ιδίως σε σχέση με την εφαρμογή της στις νέες τεχνολογίες, όπως τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης, τα εξελιγμένα ρομπότ και το διαδίκτυο των πραγμάτων.